

УДК 342 (477)

Дейнега А.О.

студ. гр. Ю-320 НУ «Запорізька політехніка»

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ГРОМАДЯН УКРАЇНИ БРАТИ УЧАСТЬ В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВНИМИ СПРАВАМИ

Конституція України проголошує нашу країну демократичною державою, в якій конституційний лад ґрунтується на визнанні народу джерелом влади. Серед правових можливостей участі громадян України у здійсненні народовладдя основним і пріоритетним визнається передбачене статтею 38 Конституції України право брати участь в управлінні державними справами, яке юридично забезпечує включення їх у сферу політичного життя країни. Без реальної участі громадян у здійсненні народовладдя неможлива побудова демократичної, правової держави. Проте до останнього часу ряд

теоретичних і практичних проблем забезпечення реалізації цього стрижневого політичного права залишається не вирішеним, чим і зумовлюється актуальність наукової роботи.

Науковий і практичний інтерес звернення до проблем даного конституційного права зумовлюється також підвищенням ролі громадян у політичному житті країни в умовах подальшої демократизації українського суспільства і державності.

Ці питання в свої роботах торкалися: Вагомий внесок в розробку проблем права участі громадян в управлінні державними справами зробили українські вчені: В.Ф. Погорілко, Ю.С. Шемшученко, Г.О. Мурашин, О.Ф. Фрицький, В.Я. Тацій, Ю.М. Тодика, Л.Т. Кривенко, В.В. Копейчиков.

Одним із основоположних політичних прав громадян України є право брати участь в управлінні державними справами. Воно закріплено у ст. 38 Конституції України, яка встановлює, що громадяни України мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування.

Право громадян України брати участь в управлінні державними справами – це передбачена Конституцією і законами України можливість кожного громадянина, який досяг вісімнадцяти років і є дієздатним, відповідає вимогам, встановленим законодавством для участі у відповідній сфері політичної діяльності, безпосередньо або через обраних представників брати участь у здійсненні безпосереднього народовладдя, державної влади, місцевого самоврядування шляхом участі у виборах і референдумах, рівного доступу до державної служби і служби в органах місцевого самоврядування, участі у здійсненні правосуддя з метою сприяння виконанню функцій суспільства і держави.

Громадяни ж України, як члени українського суспільства, безпосередньо беруть участь в управлінні державними справами і здійснюють в якості виборців установчу владу народу і державну законодавчу владу, як члени виборчих комісій та офіційні спостерігачі – виконавчу владу, як народні і присяжні засідателі – судову владу.

Підсумовуючи викладене стосовно поняття права громадян брати участь в управлінні державними справами, слід зробити наступні висновки: право громадян України брати участь в управлінні державними справами – передбачена Конституцією і законами України можливість кожного громадянина, який досяг вісімнадцяти років і є дієздатним, відповідає вимогам, встановленим законодавством для участі у відповідній сфері політичної діяльності, безпосередньо або через обраних представників брати

участь у здійсненні безпосереднього народовладдя, державної влади, місцевого самоврядування шляхом участі у виборах і референдумах, рівного доступу до державної служби і служби в органах місцевого самоврядування, участі у здійсненні правосуддя з метою сприяння виконанню функцій суспільства і держави; право громадян України брати участь в управлінні державними справами – це складне правове явище, яке є одночасно конституційним принципом безпосередньої демократії і суб'єктивним політичним конституційним правом, і полягає в реальній участі громадян в здійсненні належної їм влади у формах, передбачених Конституцією України.

Громадяни України, реалізуючи його, виступають у якості владарюючих суб'єктів – носіїв влади народу, здійснюють належну їм політичну владу. Тобто право на участь громадян в управлінні державними справами за своєю суттю є правом на участь у здійсненні народовладдя.